Memento

CALENDAR

DUMINICĂ, 26 OCTOMBRIE
Ortodox: Sf. m. Muc. Dimitrie.
Catolic: Evarist.
Protestant: Artur.

❖

Răsăritul soarelui 6,40; apusul soarelui 17,11.

FAPTE ȘI GANDURI DIN ALTE VREMI

26 Octombrie

1497. A avut loc lupta lui Ștefan cel Mare, cu Polonii, în Codrul Cosminului.

Ioan Albert, regele Poloniei, porni cu oaste ca să dea jos pe Ștefan cel Mare de pe tronul Moldovei și să pună în locul lui pe fratele său, Sigismund. Pentru a lua prin surprindere, pe domnul român, îi trimise vorbă că vine în ajutor ca să recucerească dela Turci Cetatea Albă și Chilia.

Dar, despre gândul cel viclean al lui Ioan Albert, fusese informat, Ștefan cel Mare, de către prietenii săi din Polonia; totuși, pentru a se convinge de cele auzite domnitorul Moldovei trimise ca soli doi boieri c e se întâlniră cu regele Poloniei ch ar la graniță. Acesta, cum îi văzu, îi legă în lanțuri și-i trimise în Polonia demascându-și astfel intențiile lui dușmănoase.

Oastea polonă ajunse până la Suceava, dar Ioan Albert văzând că atacurile lor n'au nici un rezultat a fost nevoit să ceară pace lui Ștefan cel Mare, obligându-se în acelaș timp că se va întoarce în țară pe drumul care venise.

Cu toată obligația dată, el nu-și ținu cuvântul și porni armata sa prin altă parte, prădând satele prin care trecea.

Auzind Ștefan de acestea se luă după armata polonă și o ajunse în codrii Cosminului.

Era în ziua de 26 Octombrie; o parte din armata polonă ajunsese în mijlocul codrului când armata moldovenească sări asupra lor, aruncând peste ei, din înălțimi, trunchiuri de copaci și pietroaie desprinse din munți. Inspăimântați voiau să se retragă spre ariergarda lor care se găsia la intrarea în codru, însă n'au isbutit căci Ștefan cu grosul oștirii le tăiase putința de a se retrage. Luptă mare s'a dat în această localitate și din armata polonă n'a putut scăpa de cât cavaleria care era îmbrăcată în zale, o mică parte de oaste și regele lor. Cealaltă parte a armatei a fost sdrobită, iar tunurile și toată provizia rămase în mâinile armatei lui Ștefan cel Mare care urmări pe regele polon până la graniță. Regele Ioan Albert abia reuși să se întoarcă în țară cu un număr foarte mic de ostași.

Pe locul unde s'a desfășurat marea bătălie din Codrul Cosminului, Ștefan cel Mare, a dat poruncă să pue la jug pe cei 10.000 de prizonieri poloni, să are cu ei și apoi să se samăne ghindă de unde a eșit o pădure de stejari în Bucovina, mare și frumoasă, care s'a numit Dumbrava Roșie, pentru sângele ce s'a vărsat acolo în bătălia din Codrul Cosminului.

GEORGE DINCA

RADIO

DUMINICA 26 OCTOMBRIE 1941

7.55—9.30: ORA DIMINEȚII: Deschiderea emisiunii; Radio-Jurnal (I); Concert de marșuri (discuri); Concert de fanfară româno-germană; Inchiderea emisiunii.

9.30: ORA RELIGIOASA: I. Transmisiunea Serviciului religios dela Sf. Patriarhie; II. Predică de Părintele Protosinghel Vasile Vasilache.

11.30: Muzică simfonică (discuri).

12.30: Ora oficială; Radio-Jurnal (II); Poșta sătenilor.

12.50: ORA OSTAȘULUI.

13.50: Serviciul german de știri.

14.00: Ora oficială; Radio-Jurnal (III).

14.20: Muzică din Ardeal (discuri).

14.30: ORA RANIȚILOR, muzică variată (discuri): Uvertură la „Balul Operei" de Heuberger; Invitația la vals de Weber (voce: Miliza Korjus); Cântec vrăjit de Meyer-Helmund și Lied de Enders (voce: Schmitt-Walter); Potpuriu din „Zâna păpușilor" de Bayer; Două arii din „Țara surâsului" de Lehar (voce: Ernst Groh); Ramona-vals de Wayne și în golful Neapole-vals de Guardia; Selecțiuni de melodii executate la două piane; Ti-pi-tin de Grever (voce: Rosita Serrano); Tarantella de Boulanger; Joc românesc (nai: Fănică Luca).

15.30: Reportagii germane de pe front.

15.40: Muzică românească (discuri): Ardeleana și Invârtita, La Jii, murgule, la Jii și Mărioară dela Gorj; Cântec de pahar (cântec transnistrian) (voce: Rodica Bujor); Brâul șincanilor; Sultana, cântec basarabean (voce: Aurel Alexandrescu); Sârampoiul-joc basarabean; Voinicel cu părul creț și Dragu-mi-l măndro de tine de Brediceanu (voce: Emilia Guțianu); Hora stacato; La casa cu trestioară? Sârba lui Fănică Luca, Leliță Ioană și horă.

RADIO BUCUREȘTI

16.15—17.30: Transmisia matchului de football „Rapid-Venus" pentru Cupa „Basarabiei" depe Stadionul Giulești.

RADIO ROMANIA

16.15: ORA SATULUI: Semnalul orei; Invățătura duminicală: Unirea e puterea; Apostol Culea: De vorbă cu sătenii; Muzică: a) Hora mare a satului; b) Cântece, jocuri și hore din toate ținuturile țării; „Reteveiul și traista cu pricina" scenariu radiofonic de Atanasie Mitric.

Distribuția: Streinul, Arsene Popovici; Ion, N. N. Matei; Ileana, Silvia Colberti; Mama, Sabina Mușatescu; Crainicul, Niki Rădulescu; Muzică: Cântece, jocuri și hore; Invățături agricole și Poșta săteanului; Muzică: Cântece și jocuri românești, Hora; Semnalul orei.

RADIO ROMANIA-RADIO BUCUREȘTI

17.30: Comemorarea lui D. G. Kiriac, Concertul Societății corale „Carmen" condusă de I. Chirescu: Cântări liturgice: a) Auzi Doamne glasul meu (Psalm 26); b) Heruvicul (după melodia psaltică tradițională); c) Răspunsurile mari; Pauză; Coruri populare: a) S'a dus cucul; b) Hai murgule, hai; c) Revedere (versuri de Eminescu); Slavă întru cei de sus, Glorie țării.

18.00: UNIVERSITATEA RADIO-Ciclul: Opere dramatice reprezentative; Dem. Theodorescu: „Nora" de Ibsen.

18.20: TEATRU: „NORA" piesă de Ibsen.

Distribuția: Nora, Agepsina Macri; Towald Helmer, A. Pop Marțian; Krogschtadt, G. Ciprian; D-na Linde, Maria Mohor; La pian, Josif Prunner; Regia artistică: Victor Bumbești; Regia tehnică: Alex. Lohan.

19.05: Muzică nordică (discuri): Fragment din suita lirică de Grieg; In barcă și O lebădă-lieduri de Grieg (voce: Kirsten Flagstad); Vals trist de Sibelius; Murmur de primăvară de Sinding; Două dansuri suedeze de Graener; Cântec popular finlandez (voce: Rauta Waara); Două coruri finlandeze; Marș festiv de Grieg.

19.50: Serviciul german de știri.

20.00: Ora oficială; Radio-Jurnal (IV) Sport.

20.15: Cronica războiului de Romulus Seișanu.

20.30: Orchestra „Luceafărul": Paschill: La clacă-potpuriu național; Const. Colan: Vis de primăvară-vals; Huber: Schiță pe motive românești; Gh. Dinicu: Bucimul Carpaților-potpuriu; Roland: Potpuriu; Jocuri românești.

21.30: Din temeiurile educației tineretului: Fanatizarea tineretului în iubirea de patrie de Prof. Ion Crețu Directorul Organizării Subsecretariatului Educației Extra Școlare.

21.45: N. Cucu-xilofon: Nebunia tinereții și Săgeata-galop de Bode.

22.00: Ora oficială; Radio-Jurnal (V).

22.15—23.00: Dansuri din toate timpurile (discuri); Dansuri franceze din sec. 16-lea (Pavene, gaillarde și branles); Rondo, bourrée de Bach; Gavotă de Gluck-Brahns; Poloneză în la major de Chopin; Dans slav nr. 10 de Dvorak; Malagueña-dans spaniol de Moszkowski; Polka de Joh. Strauss; Comoara mea-vals de Becuoci; Mazurka de Glazounow; Viziune-tango de Rixner; Vals, Tango și Paso doble de Walton.

21.00—23.00: Emisiune pentru străinătate pe postul de unde scurte.

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUREȘTI ȘI POSTUL PE UNDE SCURTE

23.00: Muzică simfonică (discuri); Uvertură la „Freischütz" de Weber (Orch. filarm. din Berlin dirij. de Eugen Jochum); Simfonia spaniolă de Lalo (vioară și orchestră); Scherzo din „Romeo și Julieta" de Berlioz (Orch. Conservatorului dirij. de Coppola); Imnul soarelui din „Iris" de Mascagni (Corul și Orchestra Operei Scala); Ballabile de Glazounow.

24.00: Inchiderea emisiunii.

TEATRE

NAȚIONAL: Matineu: Doamna Bovary; seara: Hamlet.
STUDIO: Matineu: Astăseară se joacă fără piesă; seara: Suflete în vâltoare.
LUPTA ȘI LUMINA: Purcelul fermecat.
SAVOY: Matineu și seara: Așa te vreau Tănase.
COMEDIA: Matineu și seara: Prostul din Bae.
SARINDAR: Orașul fără avocați.
ALHAMBRA: Matineu și seara: Un vals vienez.
TEATRUL NOSTRU: Matineu și seara: Scadența dragostei.
COMIC: Matineu și seara: Luna știe dar nu spune.
TEATRUL TUDOR MUȘATESCU: Amor sovietic.

Cinematografe

ARO: „Intermezzo"; Jurnal O. N. C. nr. 11 și Complectare Walt Disney.
SCALA: Om în loc și jurnale UFA 527 și O. N. C. nr. 12.
CAPITOL: Portul destinelor și jurnale U. F. A. și O. N. C.
TRIANON: Lupta pentru desrobire, jurnal U. F. A. 527 și O. N. C. 12.
REGAL: Romanță de iarnă, jurnale U. F. A. 527 și O. N. C. nr. 12.
SELECT: Nevasta brutarului și Jurnal nouă de război.
ROXY: Aripi frânte și jurnal de
FEMINA: Prima decepție.
PALAS BULEVARD: Paradisul burlacilor și jurnal de război.
A. R. P. A.: F'ul lui Frankenstein și jurnal românesc nr. 11.
FORUM: Ispita unei nopți, jurnal O. N. C. nr. 12.
ELISEE: Demonul din umbră, jurnale de răsboi, trupă de reviste.
FRANKLIN: Fugarii și jurnal românesc de războ nr. 11.
NISSA: Dragoste imperială, jurnal nr. 11.
OMNIA: Clubul Tinereței jurnal de război O. N. C. nr. 11 și compania de reviste „Gândăcel".
AIDA: Noaptea Nopților, jurnal de război nr. 10 și complectare.
ALCAZAR: Tanid e ghinion, jurnal U. F. A. nr. 522 și jurnal O. N. C. nr. 11.
AMERICAN: Opereta, jurnal U. F. A. nr. 523 și O. N. C. nr. 10.
BITOLIA: Evreul Süss și Jurnal românesc nr. 8.
BARCELONA: Nu suntem singuri. Jurnal de război nr. 7 și Artiști.
BIZANTIN: Omul invizibil, revista Super Vom birui și jurnal de război românesc.
CARMEN SYLVA: Infidelul Echehard cruciada antibolșevică și trupa de reviste.
CARMEN: Tarzan în exil și jurnal de război.
COTROCENI: Iubirea lor, jurnal de război și complectare.
CRANGAȘI: Traficanți din Rio. Jurnal „Ufa" împotriva bolșevismului. Trupa de reviste Georgescu-Buzău.
DACIA: Misteriosul domn Victor, jurnal O. N. C. nr. 10, cu trupele român el a porțile Odessei și jurnal U. F. A. nr. 524.
DIANA: Condotierii, cruciada bolșevică partea I și a II-a, jurnal de război nr. 9, trupa Jan Tomas.
DICHIU: Tunelul, jurnal de război și compania de revistte Titi Columbeanu.
EDISON: Aventurile celor 3 mușchetari (operă complectă), jurnal și revistă cu N. Burmaz.
FLORIDA: Cântecul patriei și jurnal de răsboi.
GLORIA: Bal Paré și jurnal.
IZBANDA: Bestiile roșii și jurnal nr. 12.
ILEANA: Evreul Süss, jurnal O. N. C. nr. 10 cu trupele române la Porțile Odesei și jurnal U. F. A. nr. 523.
LIA: Fetițele au crescut jurnal de război nr. 11 și complectare.
LIZEANU: Salvatorul Vestului sălbatic, jurnal de război nr. 8 și complectare.
MARCONI: Hoții de briliante jurnal de război O. N. C. 12, trupa M. Nedeianu.
MARNA: Cavalcada eroică, jurnal și trupa de reviste Titi Mihăilescu.
MEXIC: Călărețul misterios „X 94". Răsboiul contra bolșevicilor și Artiști.
MIORITA: Căpitanul de poștă și jurnal românesc.
MILANO: Iubirea lor și jurnal de război nr. 9.
MODEL: Bestia (Pisica și canarul) și jurnal de război O. N. C. nr. 8 și 9 luptele dela Odesa.
NERO: Visul Doamnei Butterfly și complectare.
NISSA: Dragoste imperială, complectare Doctor Oswald și jurnal de război nr. 11.
NONI: Patrulă albă și complectare.
ODEON: Titanul jurnal românesc de război O. N. C. nr. 10, jurnal U. F. A. nr. 523.
PACHE: Bărbierul din Sevilla, jurnal de război nr. 10.
PARIS: Buffalo Bill salvează pieile roșii, seria I, jurnal de război nr. 11, complectare și revista Parada stelelor.
REX: Ultima întâlnire, și jurnal O. N. C.
SPLENDID: O fată cu noroc și jurnal O. N. C. nr. 10.
TOMIS: Biruitorii aerului (Escadrila Lützow) și jurnal O. N. C. nr. 10.
TRIUMF: Omul invizibil și Jurnal O. N. C. nr. 10.
TEATRUL-CINEMA REGELE MIHAI I. (Bucureștii-Noi): Romanța, jurnal românesc și artiști.
UNIC: Iți amintești, jurnal de război O. N. C. nr. 9.
UNIREA: Condotierii, jurnal de război și complectare.
VOLTA BUZEȘTI: Asediul Alcazarului; Jurnal O. N. C. nr. 11 și compania de reviste Filmul românesc
VOLGA: Povestiri vieneze și jurnal de război nr. 10.
VENUS: Beau Geste" jurnal românesc de război nr. 8, comedie.
VERGU: Steaua din Rio, comicul IulianManda și Napoleon și jurnal de război nr. 11.

EXPOZIȚII

SALA UNIVERSUL: Expoziția de pictură Viorica-Ana Ionescu.
ATENEUL ROMAN. Expoziția de pictură Kimon Loghi.

MUZEUL TOMA STELIAN: închis pentru repararea stricăciunilor provocate de cutremur.
MUZEUL INDUSTRIAL: (Parcul Carol I) Duminica și sărbătorile 9—9.
SALA ORFEU (Calea Victoriei 46): Expoziția de caricaturi Ion Sava.
BIBLIOTECA PUBLICA A ATENEULUI ROMAN. — Deschisă în toate zilele de lucru dela 4-7 d. a. Intrarea liberă.
MUZEUL SILVIC (Parcul Carol I), deschis publicului: Dumineca, orele 10—13 și 17—20. Joia: orele 17—20.
STR. ȘTEFAN MIHAILEANU, 23 (casele bisericii Popa Soare), Colecția prof. N. Ionescu. Duminica și sărbătorile 10—12.
BIBLIOTECA MUZEULUI MILITAR NAȚIONAL: 7 jum.-1 jum. dim., iar după Duminică și sărbători 3-7 d. a.
BIBLIOTECA MUNICIPALA: str. Batiște nr. 15. Deschis zilnic între orele 8-13 și 15 jum.-20. Intrarea liberă.
SALA DALLES: Expoziția de pictură a d-nei Pia Masacci-Căpșuneanu; a d-lui Gogu Iliescu și a d-lui Dimescu-Dijon.
MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE NATURALA „GRIGORE ANTIPA". șos. Kiselef nr. 1.
MINISTERUL PROPAGANDEI (str. Wilson): Mânăstiri și Cetăți din Basarabia și Bucovina. Acuarele, de pictorul Anton Kalde.
MUZEUL SATULUI ROMANESC, Șoseaua Kisseleff, 22 (Parcul Național, lângă Arcul de Triumf autobuz, 31, tramvai 3). Vizitarea Muzeului dela 15 Sept.—15 Mai între orele 7-18, de la 16 Mai-14 Sept. între orele 7-20. Interioarele gospodăriilor Muzeului se pot vizita în zilele de lucru dela 15-17, iar Duminica și serbătorilor legale între orele 15-18 precis. Pentru școale, grupe și excursiuni în toate zilele și orele anunțate mai dinainte. Intrarea liberă.
DOMNIȚA ANASTASIA 8. — Expoziția permanentă de cusături românești și scoarțe „Elisabeta Cosco", sub conducerea d-nei Olga Cosco-

Farmaciile de serviciu

Camera de gardă pentru cazuri urgente de faceri în timpul nopții telefon 3.71.83, orele de serviciu 8 seara — 8 dimineața

GRUPA IV

FARMACIILE DESCHISE DUMINICA, SARBATORI LEGALE ȘI DE GARDA IN TIMPUL NOPȚII

Dr. Guci Constantin, calea Victoriei 36, — Frascati— Telefoane — 1.377.16; Pierro Andrei calea Victoriei 14, sect. I, tel. 3.77.66: Ramașcan Gabriel, bulev. Regele Albert 37, sect. I, tlef. 4.17.94; Frunză Popescu Elena bulev. Regele Carol I 23, sect. I, telef. 4.52.01; Lupovici Avram, str. Bărăției 48, sect. I, tel. 3.29.80; Einhorn Dr., str. Regele Carol I 21, sect. I, tel. 4.17.92; Manoliu Mihai, calea Griviței 217, sect. II, tel. 3.19.96; Roșu D Alexandru, calea Griviței 78, sect. II tel. 5.65.45; Ionescu Marius, calea Griviței 397, sect II; Paleacu Mihail, b-dul Filantropia 103, sect. II; Mătăsaru I., calea Victoriei 112, sect III, tel. 5.33.38; Sceopul Mihail, str. N Bălcescu 14, sect. III, tel. 4.13.85; Sotirescu Aurelia, șos. Ștefan cel Mare 2, sect. III; Drăguș George str. Viitor 114, sect III, tel 2.33.46; Vaeni Constantin, str Romană 17, sect III, tel 2.01 48: Voitinovici A., calea Victoriei 206, sect. III: Dr Uleia Elena str Maica Domnului 83, sect. III, tel 2.51.95; Niculescu Stănescu Maria, b-dul Pake 34 sect. IV, tel. 5.24.75; Nițescu Sebastian, b-dul Regele Ferdinand 103, sect IV: Bădilă Nicolae șos. Mihai Bravul 10, sect. IV, tel 2.89.56; Caranica Nicolae b-dul Regele Ferdinand 59, sect IV: Coroleauca Gheorghe, calea Moșilor 217, sect. IV, tel. 1.01.57; Georgianu I Nicolae, str. Th Sperantia 1 sect IV, tel. 3.78 63: Tempeanu Bibicescu, calea Călărașilor 240, sect. IV, tel. 3.67.63; Trandafirescu Magdalena, șos Colentina 131 sect IV tel. 1 03.97; Bitman Hana, str Traian 75, sect. IV, tel. 5.10.21; Cornea Ștefan, calea Văcărești 83 sect. V, tel 4 34 97; Niculescu B Alexandru calea Șerban-Vodă 147 sect V tel 5 37 22; Velescu George calea Șerban Vodă 21, sect. V, tel. 3 61.26; Georgescu Sterie, calea Rahovei 50, sect VI; Repanovici J. str 13 Septembrie 83, sect VI; Pandelescu Al Iorga str. Sft Elefterie 1 sect. VI tel 4.31 46; Christidi Ion, calea Rahovei 120, sect VI, tel 4.31 46; Mironescu Constantin, calea Rahovei 204 tel. 3 45 06

A APĂRUT

numărul 44 al revistei **„Universul Literar"** de Sâmbătă, 25 Octombrie, cu următoarele colaborări:

ALEX. MARCU: Simion Bărnuțiu, student în Italia; RADU I. PAUL: Expozițiile de artă plastică; ION FRUNZETTI: Educație estetică?; AL. RAICU: Crepuscul de toamnă...; ȘTEFAN STĂNESCU: Slavă păcii (versuri); C. N. NEGOIȚĂ: Aventurile lui Piero Gadda; ȘTEFAN BACIU: Lucruri care s'au mai spus; CONSTANTIN SALCIA: Cântec de peste Nistru (versuri); ION BĂLAN: Boema; ION SOFIA MANOLESCU: Amurg în Rusia.

CU VERONICA MICLE, LA TEATRU se întitulează un admirabil reportaj din lumea de altădată a scenei, semnat de SERGIU DUMITRESCU.

PAUL IONESCU DANIEL publică o nuvelă inedită: Casa cu obloanele lăsate.

In acelaș număr mai iscălesc articole, versuri, cronici și note: **Romeo Alexandrescu, Eugeniu V. Haralambie, Adriana Nicoară, Traian Chelariu, Menalc, Sor...ctes, I. Calboreanu, Boldur Marian, Al. S. Jebeleanu și C. ...eru.**

Ilustrații de GEORGE VOINESCU.

CITIȚI

Universul Literar

INTÂMPLĂRI DIN CAPITALĂ

Nenorocirea din Calea Călărași

Victima este un gardian public

Eri seară, pe la ora 11 jum., un vagon de tramvai de pe linia 25, — condus de watmanul Răut Constantin, de 40 ani, domiciliat în str. Polixenia Rădulescu 18 (Colentina), — pe când trecea pe calea Călărași, la întretăierea cu str. Romulus, în dreptul casei cu No. 75, a surprins pe linie pe gardianul public din post, Stan Gheorghe, cu seria 47.

Fiind lovit și trântit cu capul de pavaj, nefericitul gardian a fost târît pe o distanță de 15 metri și omorît pe loc.

Din ordinul procurorului de serviciu, cadavrul celui ucis a fost transportat la institutul medico-legal.

Autorul asasinatului din str. Mântuleasa a fost arestat

El e un funcționar topometru, originar din județul Argeș

Am arătat, într'un număr precedent al ziarului nostru, împrejurările în care a fost găsită asasinată, Luni dimineață la locuința sa, din str. Mântuleasa nr. 6, d-ra Elena Rădulescu (Ella), în etate de 48 ani, fiica fostului medic chirurg C. Rădulescu, decedat.

Victima, — care avea o strălucită situație materială, posedând o moșie în preajma comunei Pârlita din județul Ilfov; alta în județul Buzău precum și câteva imobile-block în Capitală, — a fost ucisă Duminecă seara, prin sufocare, lângă ușa micului vestibul dela intrarea principală a locuinții sale.

Autoritățile fiind înștiințate, la fața locului au venit atunci, spre a face primele cercetări d-nii: judecător de instrucție Popescu-Copăceni împreună cu inspector Radovici, șeful Siguranței Capitalei, secondați de comisarul-șef Aurel Dragomirescu, șeful Brigăzii a V-a a poliției judiciare.

S'a putut constata îndată că, asasinatul a fost săvârșit în scopul jefuirii. Nu s'a putut ști însă pentru moment ce s'a furat iar în ce-l privea pe criminal, — acesta rămânea învăluit în cel mai deplin mister.

CINE ESTE ASASINUL

Iată însă că, deși nu s'a împlinit nici-o săptămână dela făptuirea asasinatului și cu toate că asasinul nu lăsase nicio urmă la locul crimei, totuș străduințele depuse de anchetatori au fost încununate de succes, ceeace pune odată mai mult în evidență meritele serviciului de poliție judiciară depe lângă Prefectura poliției Capitalei.

Datorită investigațiunilor continui, făcute zi și noapte, dela descoperirea crimei și până eri, poliția a izbutit să-l identifice pe asasin care a putut fi arestat aseară, la ora 6, în str. Școalei nr. 6 (cartierul Grivița), unde își găsise adăpost, la locuința soției unui comunist, actualmente internat în lagărul dela Tg. Jiu. El se numește Dumitru Maria, în etate de 26 ani, fiul unui picher din comuna Barcov (județul Argeș). Absolvise patru clase ale unui liceu industrial și se îndeletnicea cu topometria, efectuând măsurători de terenuri cadastrale, pe lângă diverși ingineri topometri cari-l angajau în serviciul lor.

Obișnuia să se folosească de mai multe nume, ca pildă: Mișu Marinescu, Mișu Marian, etc. Aceasta datorită faptului că, fusese condamnat la patru ani închisoare de către Tribunalul militar al corpului II armată, pentru culpa că, ostaș fiind și-a părăsit postul. Cum nu executase pedeapsa, era deci urmărit și ca dezertor.

❖

In ultimul timp, după cum am spus, seconda pe diferiți ingineri topometri, la măsurători de teren, iar acum o lună, lucrând cu d. inginer C. I. la moșia din comuna Pârlita (Ilfov), a avut prilejul să o cunoască pe victimă, când aceasta a venit acolo să viziteez lucrările. Cum stăpâna moșiei a fost mulțumită de modul în care executase măsurătoarea și planurile, l-a adus la București să-i mai facă și alte asemenea lucrări pentru moșia ce o poseda în județul Buzău. In câteva rânduri a fost găzduit chiar în bucătăria bogătașei cu care ocazie, a putut să se informeze despre strălucita situație materială a moșieresii, studiind în acelaș timp și situația topografică a locuinței acesteia.

❖

Dumineca trecută, — după cum declară asasinul, — a fost la moșia din județul Ilfov, de unde s'a înapoiat în Capitală seara, la ora 11, venind direct în str. Mântuleasa, unde ușa i-a fost deschisă de către Elena Rădulescu. Au început să se tocmească asupra planurilor ce urma să le facă referitor la moșia din județul Buzău. El a susținut că o asemenea lucrare se plătește, de obicei, cu suma de 2—3000 lei, în vreme ce ea n'a voit să-i ofere mai mult ca 100 lei.

Faptul acesta l-a înfuriat, și în minte i-a încolțit ideea asasinării. A pretextat că se duce să bea apă dela cișmeaua din vestibul, pentru ca astfel să poată închide ușa camerii în care dormea secretara bogătașei, d-ra Cornilescu, ușe ce fusese lăsată întredeschisă. Cât despre fratele moșieresei, — om suferind, — n'avea a se teme, acesta dormind într'o încăpere mai depărtată și nefiind capabil să-i zădărnicească planul

S'a înapoiat iar în sufragerie, unde d-ra Rădulescu, continua să studieze planurile și i-a spus că, dacă nu convine la prețul cerut de el, pleacă. Cum se făcuse ora 1 noaptea, a fost invitat să rămâe să se culce în bucătărie, ceeace a refuzat. A fost condus de victimă până la ușa vestibulului, spre a i-o deschide. Ajuns aci însă, s'a năpustit asupra ei. Fiind voinică, a încercat să-i opună rezistență, izbutind să strige de două ori, cu glas înăbușit pe secretară. Asasinul însă a reușit s'o doboare jos și așezându-se cu genunchii pe piept, i-a astupat gura și nările cu mâinile, până când a omorit-o prin înnăbușire.

❖

Mai apoi, când și-a dat seama că e moartă, a scotocit prin casă, timp de trei ore, furând: 18.000 lei, din care s'au mai găsit la el 13.500; un portofel de piele, format potcoavă, ce conținea 28 monede de argint vechi a 1 eu; un ceas brățară de aur și altul de nichel, de damă: un ceas de masă depe bufet precum și alte două ceasornice de aur pe care le-a găsit într'un garderob.

❖

A părăsit locul crimei dimineața, la ora 4 jum., luând cu el atât cheia dela ușa vestibulului cât și pe aceea dela poartă pe cari le-a aruncat pe stradă. A luat apoi tramvaiul spre a se duce la gara de Est să se întâlnească cu un inginer topometru care-i spusese că are ceva de lucru la Giurgiu și cu care trebuia să plece Marți în această localitate. S'a răzgândit însă și nu s'a mai dus la întâlnire, ci, cum îi știa adresa s'a dus singur Marți după amiază direct la Giurgiu, unde a rămas până Vineri seara, când s'a înapoiat în Capitală, fiind găzduit în str. Școalei, unde a și fost descoperit și arestat.

In momentul arestării, făcându-i-se o percheziție corporală de către comisarul Trifu, dela poliția judiciară, s'au găsit asupra lui în buzunarele hainei, ceasornicele-brățară și portofelul cu monedele de argint, jefuite. Intrebat de unde le are, a răspuns foarte calm:

— „De acolo, de unde ...ți și d-voastră".

❖

Condus la prefectura poliției și anchetat, a mărturisit că, a săvârșit crima, „*pentru că avea nevoe de un capital mai însemnat, să întreprindă o afacere. căci numai prin afaceri se poate câștiga astăzi bani mulți*".

❖

Asasinul va fi înaintat parchetului de Ilfov, urmând a fi depus la Văcărești.

I. LEFTER

Accident

Intr'o magazie din str. Ștefănescu-Tei nr. 30, a fost găsit în stare de comă, bătrânul Nicolae Motăneanu, de 70 ani, muncitor, de fel din C.-Lung (Muscel).

Numitul, — care e suferind,— prezenta și o rană la cap, provocată prin cădere.

A fost transportat de „Salvare" la spitalul „Colentina", unde i s'au dat îngrijirile necesare, fiind lăsat apoi liber.

VOLLEY-BASKET-BALL

Azi se dispută etapa IV-a a returului campionatului

Azi se dispută pe toate terenurile din Capitală etapa VI-a a returului campionatului național de volley și basket-ball.

De remarcat matchurile de volley-ball femenin dintre Radu Vodă—Dor de Ducă, Start Club B.—Inainte și cel de volley-ball masculin dintre Avântul Sportiv și Viforul Dacia.

PROBLEMA CLANDESTINISMULUI IN CÂMPUL MUNCII

Inchiderea unor ateliere de ceaprăzărie ce funcționau clandestin

In lumea muncitorească și a celor chemați să asculte păsurile muncitorimii este cunoscut de mai multă vreme păsul pe care meseriașii și patronii români îl au în ceeace privește clandestinismul, — concurența nelealǎ pe care le-o fac cei fără cărți de capacitate.

Desigur, problema nu ar fi dus la atâta agitație dacă acești clandestini nu ar fi fost în cea mai mare parte străini, cu osebire evrei, improvizați în patroni.

Cercetând această situație a clandestinilor, indiferent de origine, actula conducere a ministerului muncii a ajuns la unele rezultate interesante.

Din 20 de ateliere de ceaprazărie cari exercitau un comerț clandestin prin împrejurimile bisericii Zlătari, 13 erau proprietatea unor evrei: 6 dintre aceștia clandestini și — cu toți la un loc — contravenienți la legile de românizare, fără nici un început de aplicare a lor. Cele 7 ateliere românești erau însă în perfectă legalitate.

Dar ceeace este mai interesant că aceste ateliere evreești, au dus cu timpul la desființarea unora dintre patronii români: se așezaseră prin vecinătăți, aducând astfel pe meseriașul român la situația de salariat al clandestinului evreu.

In urma inspecțiilor cari au dus la aceste constatări, ministerul muncii o dispus — în baza art. 176 din legea pentru pregătirea profesională, din 1936 — sigilarea următoarelor ateliere:

Dan și Mircea (pre numele lor fiind Kluk și Mayer Marcel); Incălă Pencovici, Isac Herșcovici, Rebeca Grimberg-Zaharia, Furman Iosif și Willi Schiller.

Operațiile militare de pe frontul oriental

(Urmare din pag. I-a)

republicei sovietice ucrainiene, în ajunul căderii sale.

Atunci Kiew-ul se afla situat într'o curbă pronunțată ce o forma frontul în acea parte și cum el era considerat centrul de gravitate al dispozitivului defensiv sovietic al mareșalului Budieny, în acest sector au fost concentrate aproape 80 de divizii spre a opri dezvoltarea ofensivei armatelor germane din grupul mareșalului Rundstedt, în spațiul de la est, în direcția Charkow. Kiew-ul a fost însă cucerit de germani și în marea bătălie de încercuire din spațiul dela est de acest oraș, au fost nimicite și grosul forțelor sovietice.

Orașul Charkow a fost și el situat până la 23 Octombrie într'o curbă a frontului de sud și fiind considerat tot un centru de gravitate al noului dispozitiv defensiv sovietic din Ucraina orientală, forțele sovietice concentrate în sectorul său au avut misiunea să oprească dezvoltarea ofensivei germane în spațiul dela sud-est al Donețului, — spațiu vital pentru U. R. S. S. din cauza bogățiilor miniere și industriale ale basinului Donețului.

Această misiune — după cum era ușor de prevăzut — forțele sovietice din sectorul Charkow n'au putut s'o aducă la îndeplinire. Ele au fost bătute și silite să se retragă spre est, după ce au suferit pierderi severe în luptele din ultimele zile.

Orașul Charkow, care până la 1780 a fost un sat — întemeiat de cazaci — în timpul domniei Caterinei a II-a a ajuns oraș și capitala guvernământului cu acelaș nume; iar după revoluția din Rusia a fost câtiva ani capitala republicei Ucraina.

Dela 1900 încoace Charkow-ul a luat o mare dezvoltare din cauza situației sale favorabile geografice și economice, fiind centrul regiunei celei mai fertile agricole și a regiunei miniere și industriale a Donețului.

Așa se explică sporirea populației sale dela 50.000, cât a avut în 1900, la 840.000 cât are astăzi și numărul mare de uzine, fabrici și întreprinderi industriale, majoritatea în legătură strânsă cu industria de război. Charkow-ul e și un important nod de comunicații, ca și Bielograd.

In regiunea Charkowului — care a fost teatrul bătăliei de-acum câteva zile — s'au stabilit numeroși boeri, țărani și militari români din Moldova, care au urmat în pribegie pe fostul domnitor, Dimitrie Cantemir, în 1711. Acești români moldoveni au întemeiat colonii puternice în numeroase localități din regiunea Charkowului și a Donețului.

Trupele germane au pătruns acum și mai adânc în bazinul Donețului.

In sectorul central, bătălia continuă în jurul Moscovei.

In ziua de 23 Octombrie un atac puternic al forțelor sovietice, la vest de Moscova, a fost respins cu perderi grele pentru ele.

In cursul nopței trecute avioanele germane au atacat iarăș mai multe obiective militare din Moscova. Cu toate ordinele date de comandamentul militar al capitalei U. R. S. S. cu privire la organizarea unei rezistențe înverșunate, în toate cartierele, la care să ia parte și populația civilă, bătălia din jurul Moscovei va fi decisivă.

Date fiind metodele distructive ale sovietelor, — aplicate și în alte orașe ale U. R. S. S., pe care le-au perdut — Moscova va fi condamnată și ea distrugerii, ca și în 1812.

Exceptând sectorul Leningrad, unde operațiunile au caracterul unui război de asediu, în celelalte sectoare ale frontului oriental, dela izvoarele fluviului Volga și până la Marea de Azov, acțiunea ofensivă a armatelor germane dela centru și sud, este în plină desfășurare.

R. S.

Și-a omorât mama

Ploești, 25 Oct.

Tânărul Gh. Olipu, în etate de 18 ani din comuna Provița, jud Prahova, vrând să meargă la cârciumă să chefuiască, a cerut mamei sale bani.

Mama refuzând, denaturatul fiu s'a înfuriat peste măsură și la un moment dat a pus mâna pe un topor ce se afla lângă ușă, cu care i-a dat mamă-sei mai multe lovituri în cap.

Nefericita mamă s'a prăbușit la pământ într'un lac de sânge, încetând din viață imediat.

Fiul criminal a fost înaintat parchetului sub stare de arest.

Cine este avocatul Pedigo

I. IANCOVESCU

Eroul principal al comediei „Orașul fără Avocați" de: Nicola Monzzari, interpretat mgistral de Ion Iancovescu, care se dovedește a fi un excepțional avocat. Intr'adevăr, din vagabondul Pilachera; din omul fără indentitate, rușinea târgului huiit de semenii lui, scuipat și batjocorit, îndemânarea concretului Pedigo, îl face să ajungă la cele mai înalte culmi sociale.
„Orașul fără Avocați" este unicul spectacol din Capitală care se joacă cu cassa închisă la Teatrul din Sărindar de sub direcțiunea D-nei Maria Filotti. Telef. 4.84.94.
Distribuția mai cuprinde pe: Iordănescu Bruno, Radu Beligan, Chr. Duțulescu, Marcel Enescu, Ninetta Gusti, Mircea Constantinescu. Eug. Obreja. Virginia Stoicescu, Erastia Peretz și R. Bulfinschi.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

Noutăți științifice și tehnice

Floarea cea mai mare din lume are miros puturos și e parazită.—Măsurarea adâncimii ghețarilor prin undele sonore.— Grădinile fără pământ.—Valorificarea zăcămintelor de mercur din România.—Auzul la pești

de RAUL CĂLINESCU
Conferențiar universitar

In insula Sumatra, din Arhipelagul Malaez, crește planta care produce floarea cea mai mare din lume.

Descoperirea ei se datorește lui *Sir Thomas Stanford Raffles*, Guvernatorul englez al Surinamului și apoi fundatorul portului Singapore — ca și medicului și botanistului german *Arnold*.

Raffles era mare amator al botanicei și a parcurs de nenumărate ori insula, pentru a-i studia flora.

In 1818, dr. Arnold se afla în Sumatra. Cu acea ocazie el a însoțit pe Raffles într'o nouă călătorie de studii, de câteva luni, prin pădurea virgină malaeză, dealungul fluviului Manna.

Intr'o seară, un hamal indigen a dat busna în cortul exploratorilor spunând că a văzut floarea *aas*, de care vorbeau adesea indigenii din cea regiune.

Jos la baza arborilor uriași, în jurul trunchiurilor cărora se înfășurau liane foarte groase, pe solul acoperit de un strat de humus umed, cei doi învățați au găsit floarea. Aceasta avea un diametru de un metru și alături de ea se puteau vedea mai mulți boboci, mari ca niște verze.

Cum se apropiară de floare, cei doi naturaliști văzură eșind din ea nenumărate muște mari. Floarea răspândea un miros de stârv. Corola sa era formată din petale buretoase, groase de 5 cm., de coloare roșie-cărămizie, cu pete mai deschise. Floarea singură avea o greutate de 7 kg. iar interiorul conținea vreo 4 litri de apă.

Alături de floare nu se vedea nici o frunză și — după un examen mai atent — s'a văzut că floarea sta pe o rădăcină groasă ce se resfira la suprafața solului și care aparținea unei liane care se încolăcea în jurul trunchiului arborilor, în căutarea luminii, formând la oarecare înălțime un acoperiș stufos de frunze.

Floarea cea mai mare din lume aparține deci unei plante parazite, care-și suge hrana din liane pe ale cărei rădăcini înflorește, răspândind în jur un miros urât de carne putredă.

Această rară și stranie plantă a primit dela descoperitorii ei, numele de *Rafflesia arnoldi*.

Până acum nu s'a reușit să se cultive în nici-o grădină botanică din Europa. Numai în acea din Buitenzorg-Iava, s'a putut face de curând să încolțească, injectându-se semințe de-ale sale sub scoarța rădăcinilor unor liane, după cum ne informează revista germană *„Sü... ...e Söntagspost"*.

❖

Reflectarea ... pentru aflarea adâncimilor mărilor și oceanelor, a început să fie folosită de câtva timp și pentru măsurarea adâncimii ghețarilor. In chipul acesta s'a găsit că adâncimea ghețarului Inland din Grönlanda, cel mai întins și mai gros din lume, este de 1850 metri. O adevărată mare înghețată! In raport cu aceasta, cei mai mari ghețari din Alpi sunt numai ca niște lacuri mai mărișoare. Cel mai mare dintre acestia, Aletsch, are o adâncime maximă de 720 metri, în timp ce Interhaar, care și el este destul de mare, are o adâncime de 440 metri.

Măsurătorile ghețarilor se fac producând unde sonore la suprafața acestora cu ajutorul exploziilor. Undele pătrund în adâncimea massei ghețarului, cu o viteză cunoscută — și atingându-i fundul, se reflectează și revin la suprafață. Un calcul din cele mai simple asupra timpului întrebuințat de undele sonore, ca să străbată ghiața și să revină apoi la suprafață, ne permite să aflăm cu cea mai mare ușurință, adâncimea ghețarului.

❖

In California s'au făcut de curând interesante cercetări asupra ... ...ilor de a cultiva ... fără pământ.

Plecând dela studiile unui învățat german, technicienii americani au înlocuit solul, din care plantele își trag alimentele hrănitoare necesare, prin soluții chimice, care le cuprind în compoziția lor.

Răzoarele acestor grădini artificiale, nu sunt altceva decât niște vase întinse, acoperite cu o rețea de sârmă împletită. Peste această rețea se toarnă o substanță neutră ca: cenușe, turbă, rumeguș de lemn sau talaj, care au numai rolurile de a fixa plantele.

Sub acest strat fixator se află câțiva centrimetri de lichid hrănitor, în care plantele își afundă rădăcinile.

Rezultatele obținute sunt surprinzătoare. Intr'adevăr, în aceste răzoare artificiale, au încolțit și au crescut niște plante dea-dreptul uriașe. Astfel, tutunul plantat în chipul acesta a atins o înălțime de 3 și 4 metri. Pătlăgelele roșii s'au desvoltat atât de mult încât pentru a le culege fructele, s'a recurs la o scară. Cartofii, la o suprafață egală cu acea a culturii în sol, au dat o producție de 20 de ori mai mare.

Cine a putut vizita o asemenea grădină artificială a avut impresia că se află într'o țară de basm.

De altfel făcând abstracție de faptul că plantele cultivate în grădinile artificiale ajung la aceste nemăsurate proporții, s'a putut înregistra și alt avantaj — și anume ele pot fixa, după voința noastră, în cantitățile dorite, elementele cerute mai mult de organismul omenesc. De pildă: în alimentația tuberculoșilor este nevoie de cantități cât mai mari de calciu. Acest element poate fi dat mai târziu unor anumite zarzavaturi, care apoi, vor fi consumate de tuberculoși.

Alt mare avantaj al grădinilor fără sol, e că în răzoarele lor lipsesc buruienile, paraziții de tot felul, insectele, variații de temperatură și secete, care fac atâta rău culturii în grădinile cu pământ și agriculturii obișnuite, după cum, pe drept cuvânt, relevă revista italiană *„La Scienza per tutti"*, din Milano.

◆

Societatea „Aur" dela București, studiază, încă din 1937, problema intensificării producției minereului de mercur din Valea Dosului, jud. Alba, pentru a se extrage metalul nobil pe care-l conține.

Din cercetările făcute până acum, s'a putut constata că zăcămintele din jud. Alba, conțin 1-10 kg. mercur metalic la tonă.

In unele puncte s'au găsit vine compacte de cinabru. minereul mercurului, cu un conținut de 57,5 kg. mercur la tona de minereu.

Tonajul de rezerve vizibile de cinabru, a dat posibilitatea începerii construirii unei uzine cu o capacitate de 40 tone minereu în 24 ore, ceeace corespunde la o producție de 80 kg. mercur metalic pe zi.

In 250 zile de activitate efectivă pe an, uzina societății „Aur" va putea produce 20.000 kg. mercur metalic pur adică exact cât este necesar acoperirii consumului intern normal, după cum ne informează revista românească *„Finanțe și Industrie"* din București. Uzina va fi pusă în funcțiune în toamna aceasta.

❖

Multă vreme nu s'a știut exact dacă peștii aud sau nu.

Experiențele de dresaj, făcute de *Karl von Frisch* și *Stetter*, la München, au fost concludente pentru lămurirea acestei probleme.

Ei și-au făcut experiențele pe somni și boișteni, cărora le-au scos în prealabil ochii, pentru a se asigura că nu văd.

De câte ori li se dădea de mâncare, îngrijitorul fluera într'un anumit chip, întotdeauna la fel. După câteva zile era suficient ca paznicul să fluere pentru ca peștii să se apropie de locul unde li se dădea de mâncare.

Cu această ocazie s'a determinat și limita superioară a puterii auditive la pești. Astfel, pentru boișteni s'a stabilit o limită aproximativă între 4.000 și 7.000 vibrații duble pe secundă, pe când la somnii mici, s'a dovedit mult mai ridicată: 13.000 vibrații duble. Peștii nu mai răspundeau la sunetele care depășeau această frecvență.

La unii boișteni s'a observat o acuitate auditivă tot atât de bună ca și la omul normal.

S'a constatat, de asemenea, că peștii pot deosebi și diferitele înălțimi ale sunetelor. Când li se dădea de mâncare, se emitea întotdeauna acelaș sunet, de aceeaș frecvență, pe care experimentatorii l-au numit „sunet alimentar". Dacă peștii se grăbeau să vină la mâncare când auzeau și sunete de altă frecvență deci de o înălțime deosebită, ei erau loviți cu o baghetă de sticlă.

In chipul acesta s'a ajuns ca peștii să lege amintirea pedepsii de senzația unui „sunet de avertisment", de altă frecvență — și peste câteva zile s'a putut vedea că atunci când acest sunet era emis, nu numai că peștii nu se mai grăbeau să vină la mâncare, ci din contră, dau buzna în fundul apei.

S'a observat, în fine, că peștii deosebesc sunetele care diferă cu o octavă — și că pot distinge sunete între care există o diferență de o terță mică.